

Prof. dr. **Rodica ALBU**

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Facultatea de Litere

Departmentul de Limbi și Literaturi Străine - engleză

**Pentru o abordare integratoare
a studiului limbii
- Teză de abilitare -**

2014

Rezumat

Prezenta teză este concepută ca un raport ce prezintă direcțiile majore de cercetare, problemele ridicate, principiile teoretice, proiectele în desfășurare și realizările de pe parcursul unei cariere universitare lungi și pline de satisfacții, precum și descrierea modurilor în care pot sprijini în continuare tinerele generații de cercetători în formare.

Fiind în mod egal atrasă de rigoarea raționamentului logic reflectată în studiile de lingvistică, dar și de calitățile inefabile ale limbajului poetic, mi-am propus într-o primă etapă să abordez opera poetică a lui Yeats din perspectiva unei gramatici a stilului, dar în cele din urmă mi-am completat în 1992 programul doctoral cu o teză despre *Elemente folclorice și mitologice în poezia lui W. B. Yeats*, în timp ce, concomitent, visam să găsesc modalități de a propaga valorile poeziei românești peste hotare (și în secret traducând poezie românească în limba engleză). Datorită unor împrejurări independente de voința mea, prezentarea publică a tezei a avut loc abia în 1998, când a apărut și volumul bazat pe lucrarea de doctorat *Myth and Folk Elements in the Poetry of W. B. Yeats*.

Studiul poeziei scriitorului anglo-irlandez mi-a deschis noi direcții de cercetare. (1) Am fost invitată să contribuie cu partea românească la un proiect dedicat receptării lui Yeats în Europa, ceea ce a implicat atât o muncă de bibliotecă sistematică și disciplinată în buna tradiție filologică, cât și redactarea unei analize și interpretări a datelor culese, precum și o bibliografie completă. (2) M-am specializat pe studii irlandeze, am avut o "rubrică irlandeză" la *Convorbiri literare*, am predat un curs opțional de studii irlandeze și am coordonat mai mulți ani lucrări de licență pe teme irlandeze. (3) Cum mai multe articole și prelegeri publice ale mele sugerau posibile paralele între Blaga și Yeats, mi s-a propus să realizez varianta engleză a unei serii de volume Blaga de lux multlingve care se lansează anual, pe 9 mai, în ordinea cronologică a apariției inițiale, pentru a marca ziua de naștere a poetului.

În paralel am continuat să mă dezvolt ca lingvist în mai multe direcții.

(1) Am facut parte din colectivul de lexicografi care a elaborat cele trei versiuni ale *Dicționarului de sinonime ale limbii engleze* (1989, 2006, 2008), am realizat câteva proiecte lexicografice individuale și m-am perfecționat prin participarea la școli internaționale de vară de lingvistică computațională și lexicografie computerizată (EuroLAN '97, '99, 2001, 2005 și 2007, LEXICOM 2002). Având pregătire în lexicografie și semantică și completând deja două proiecte terminologice (limbajul asigurărilor și terminologia multidisciplinară a studiilor de dinamica limbii) am fost desemnată să prdeau și terminologie, mai întâi la nivelul de licență și apoi de master. Acest lucru, precum și experiența acumulată ca interpret la manifestări internaționale de terapii complementare și medicină alternativă m-au condus spre elaborarea și finalizarea unui alt proiect, dicționarul terapiilor complementare din România.

(2) Două granturi RSS/HESP (1995-6 și 1997-8) și Oxford Colleges Hospitality Scheme (1995) mi-au permis să călătoresc, să explorez resurse bibliografice, să particip la evenimente academice și să creez o platformă de studiu și cercetare în direcția abordărilor variaționiste ale limbii. După ani și ani de observare a vorbirii colegilor de catedră veniți din Regatul Unit și din Statele Unite și, mai ales, cu ajutorul resurselor (cărți de referință, înregistrări audio și corpusuri de limba engleză în format electronic) pe care colegii de la Catedra de Engleză a Universității din Freiburg, Germania mi le-au pus la dispoziție, am elaborat o introducere în studiul varietăților limbii engleze actuale, care a definit cadrul teoretic pentru cercetări de lingvistică aplicată, dar și pentru cursul meu de „varietăți ale limbii engleze” (o introducere în diverse tipuri de abordare – geopolitică, demografică, sociolingvistică, etnolingvistică și funcțional-stilistică – ale unei limbi în general și ale limbii engleze în special)¹. Acest curs a reprezentat și baza teoretică pentru alte proiecte.

¹ Am predat mai mulți ani acest curs de varietăți și la Universitatea din Suceava. Am ținut, de asemenea, prelegeri și seminarii introductive în studiul varietăților limbii engleze la mai multe universități străine în cadrul programelor ERASMUS și EEA (Rennes 2, Paris III, Volda University College - Norvegia, Nottingham Trent Univerity, Universitatea Yeditepe din Istanbul, Universitatea

(3) Un prim proiect mai amplu, sociolingvistic, care mi-a adus un grant postdoctoral din partea ICCS și a guvernului canadian în 2000-2001 (ICCS File Number 632-2-96) s-a intitulat *English in Canada. Focus on Representations of Language and Identity among English-speaking Canadians* și mi-a permis să conduc o anchetă lingvistică prin sondaj pe baza administrării chestionarului „Engleza din Canada. Limbă și identitate” unor persoane și comunități din două mari zone urbane din Ontario – Toronto și Ottawa. A urmat procesarea datelor cu programul statistic SPSS, analizarea și interpretarea acestora. Rezultatele au fost publicate în mai multe articole și, în final, într-un volum (2006b) însoțit de un studiu introductiv al celebrului sociolingvist canadian J.K. Chambers, volum în care se discută opțiunile subiecților anchețați cu privire la ortografie, pronunție, vocabular, gramatică și uz, precum și evaluarea subiectivă de către repondenți a propriilor opțiuni.

(4) Următorul proiect canadian pe care l-am condus s-a desfășurat cu participarea unor cercetători din opt țări foste comuniste din centrul și estul Europei – Bulgaria, Croația, Republica Cehă, România, Slovacia, Slovenia și Ungaria – și a reprezentat o jumătate dintr-un proiect mai amplu, *Proiectul Diaspora al CEACS²* (2008-2010). Cealaltă jumătate a adunat o echipă de critici și istorici literari conduși de Vesna Lopcič, Serbia, care a selectat în vederea publicării produse literare ale canadienilor provenind din cele opt țări participante la proiect. Întregul proiect s-a finalizat cu două volume „gemene”, *Migrating Memories. Central Europe in Canada: Vol. I – Literary Anthology; Vol. 2 – Oral Histories*. Al doilea volum, pe care l-am editat și care reflectă munca echipei condusă de mine, conține o selecție de interviuri realizate pe principiile istoriei orale și studii introductive pentru fiecare din cele opt grupuri din diaspora canadiană investigate.

(5) La Oxford și în bibliotecile universitare germane am identificat sursele bibliografice necesare pentru un alt volum pe care l-am conceput, compilat, editat și

Aldo Moro din Bari, Italia).

² CEACS = Asociația Central-Europeană pentru Studii Canadiene

tradus cu sprijinul entuziast al mai multor (foști) studenți și colegi, din țară și din străinătate. Este vorba de *Inklings. Litera și spiritul* (2004), volum ce conține scrieri de și despre cei mai proeminenți membri ai grupului informal de scriitori de la Oxford cunoscuți sub numele de Inklings, și anume C. S. Lewis, J.R.R.Tolkien, Charles Williams and Owen Barfield. Volumul a fost primit ca un eveniment și este și în prezent singura sursă de documentare în limba română în privința celor patru scriitori. Dacă până acum am tradus din – și am scris despre – opera lui C.S. Lewis, intenționez ca în viitorul apropiat să mă aplec sistematic asupra lui scrierilor lui Owen Barfield, mai ales asupra acelor ce relevă interesul său deosebit pentru semnatică și pentru filozofia limbajului uman.

Experiența vastă pe care am acumulat-o (1) în direcția cercetărilor empirice ale limbii în dimensiunile sale istorice, geopolitice, socioculturale și funcționale/pragmatilistice, inclusiv ale textelor literare și ale altor tipuri (genuri) de discurs: (2) prin crearea cadrului teoretic pentru asemenea abordări și reflecția asupra terminologiei specifice; (3) prin îndrumarea muncii de cercetare a studenților (nivel licență și master); precum și (4) prin finalizarea unui proiect internațional de complexitate „proiectului diaspora” mi-a întărit încrederea în capacitatea mea de a îndruma și proiecte doctorale în viitor.